

05

A

1716

DISQVISITIO
LOGICA,

De

Propositionibus personalibus,
quatenus à Calvinianæ sectæ Philosophis ex funda-
mentis Logicis ex dijudicatur,

Quam

σὺν τῷ Θεωδωρῶντι

P R Æ S I D E

M. NICOLAO HUNNIO

Marpurgensi Hasso.

*In inclyta VVitebergensium Academia
publico examini subicitis*

Sigismundus Ditlenius Pripoli-
tanus Francus.

*Ad diem 21. Ianuarij in auditorio Philosopho-
rum horis matutinis.*

VVITEBERGÆ;

Typis Martini Henckelij, Anno Christi

M. DC. IX.

MAGNIFICO, AMPLISSIMIS, CONSULTISSI-
MIS, ET INSIGNI VARIÆ ERVDITIONIS COPIA,
præclara rerum plurimarum experientia, eximio virtutum splendore,
adeoq; omni laudum genere maximè
conspicuis Viris:

Dn. MARTINO EIGELMANNO J. U. D.
Judicij provincialis Cæsarei in Burggraviatu Noribergensi af-
fessori primario, communium item consiliorum in utraq; aula
illustris. Brandenburgica tam superioris quam inferio-
ris Franconiæ Directori prudentissimo
atq; excellentissimo.

Dn. GEORGIO SCHELLIO, J. U. D.
Illustris. aulæ Brandenburgicæ in Francia inferiori consiliario
peritissimo, atque spectatissimo, ac de cuncta patria
optimè promerenti.

Dn. M. FRIDERICO TAUBMANNO
Poëtæ eminentissimo, Professore VVite-
bergensis Academiae celeberrimo.

NEC NON

*Reverendo, & pietatis, humanitatis, atq; eruditionis laude
cumulatissimo viro,*

Dn. M. JOHANNI MEELFUHRERO
collegiatæ ad Gumbertum in Onoldina Eccle-
sia concionatori fidelissimo, & Ecclesiastici
consilij assessori dignissimo.

*Dominis ac Mæcenatibus suis perpetuo humilis reverentia atq;
observantia cultu afficiendis.*

Hoc γέννημα
*In certum studiorum suorum μαρτύριον: debitum gratæ mentis
ἀποδοσόν: perpetuum humilis observantia δαπάνησιν
Submisit dedicat & consecrat*

SIGISMUNDVS DITLENIVS.

05 A 1716

Inquisitionem de Personalibus propositionibus instituturi ante quam ad ipsam rem accessum faciamus, paucis, quae hujus instituti nostri ratio extiterit, exponemus. Primum omnium itaque profitemur, nos non nisi veritatis amore impulsos constituisse hanc controversiam haud ita pridem à Calvinianae sectae Philosophis ab orco quasi in proscenium Ecclesiae revocatam ad veritatis stateram appendere, qua in re tamen nequaquam commixtionem quandam Philosophiae cum Theologia facere; aut iudicium de re tam sublimi ex humanae rationis principiis; aut ullum ex noticiis naturalibus pro re tam arcana asserenda, argumentum investigare in animo nobis est. Hoc ipsum enim à B. Lutero in Pontificiis jam olim damnatum in hac *εξ τούτοις* improbamus in adversariis nostris ostendendo, quam longè Logicae regulas hae transcendant. Nihil itaque sanctissimae Theologiae hinc praedjudicamus, sed hujus iudicium religiosè secuti, ejus censurae *ἀδικοῦσιν* ut merito ita perlibenter nos submittimus. Nec porro ea de causa hoc quicquid est, laboris aggredimur, quod arbitremur id à Magnis Theologis non pridem esse praestitum, aut etiamnum insigniter praestari posse, sed quoniã homines Calviniani nescio quo supercilio elati, quae Academiã non redolent, contemptim habent, inque Ecclesiam recipere gravantur, adeoque SS. Scripturae fidem simpliciter non habent, ideo haud male fieri arbitramur, si e ipsa etiã, qua plurimum confidunt, Philosophia istorum *μορμολόχεια* confundantur: cum praesertim suo exemplo praecedente nobis habeamus D. Paulum, qui non semel Ethnicorum sacrarum literarum autoritatem pro nihilo habentium erroneas opiniones ex naturalibus noticiis validè retudit. Idque eo diligentius à nobis videtur praestandum, quod isti Theologicis armis se exui sentientes in Philosophiam irruunt, & ad palliandam errorum suorum crassitiam partim optimas hujus definitiones, divisiones ac regulas pessimè detorquent: quae quo sensu, quibus de rebus & quem in usum ac finem sint traditae, utique non nisi ex ipsis illis disciplinis, in quibus proponuntur & explicantur, cognosci potest: partim nescio quae opinionum monstrae eidem infarciunt, proque genuinis ejus principiis postmodum venditant, ubi sanè quae vera, quaeque ficta ejus sint principia, ex ipsa philosophia rectissimè poterit judicari. Nulla ergo hic *εἰς ἄλλο γένος μετέβασις*, cum directe non tam de hoc mysterio, quam de Canonum Logicorum *ἀληθείαι καὶ χρήσις* quo usque haec se extendat, deque eorundem in heterogenea hac materia abusu tractemus. Huc accedit, quod ipse D. Paulus hanc adversariorum petulantiam praevidens, cum in sua *ad Colossenses* de hoc ipso mysterio ageret c. 2. v. 8. saluberrimam hanc inspergit admonitionem, caveant, ne quis eos deprædetur per Philosophiam & inanem deceptionem juxta constitutionem hominum, juxta Elementa mundi, & non juxta Christum. Cui sanè admonitioni non videmur melius parere posse, quam si ostendamus, quam stolidè isti candens ferrum non forcipe sed digitis contrectent. Ad quam rem prius quàm accedamus, non abs re videtur fore: si paucula quaedam hujusmodi propositionum exempla ex SS. Scriptura huc adscribamus, ut ad ea tanquam ad Cynosuram inferius semper respiciamus. Eorum verò praecipua sunt isthaec. *Homo est DEUS* *Ioh. 1. v. 14. 1. Cor. 15. v. 47. Filius hominis est filius DEI* *Gen. 4. v. 1. Esa. 9. v. 6. Jerem. 23. v. 5. 6. c. 33. v. 15. Matth. 16. v. 13. 16. Marc. 8. v. 27. Luc. 1. v. 31. 35. Rom. 1. v. 3. Eadem oritur ex collatione* *Luc. 18. v. 38. cum Matth. 8. v. 29. 1. Ioh. 5. v. 5. Item Matth. 1. v. 21. Luc. 2. v. 31. cum Marc. 5. v. 7. Luc. 5. v. 7. Homo est Filius Dei* *Matth. 3. v. 17. c. 17. v. 5. Marc. 1. v. 11. c. 9. v. 7. c. 15. v. 38. Luc. 3. v. 22. cap. 9. v. 35. Ioh. 1. v. 30. 34. 2. Pet. 1. v. 17. Et ex collatione Dan. 7. Math. 24. v. 30. c. 26. v. 65. c. 25. v. 31. Marc. 8. v. 38. Luc. 22. v. 69. act. 1. v. 11. c. 10. v. 38. 42. c. 17. v. 31. Phil. 2. v. 10. cum Esa. 49. v. 23. Rom. 14. v. 11. Filius Dei est Filius hominis* *Ioh. 5. v. 27. Salvator est Jehova* *O. si v. 7. Crucifixus & resuscitatus est Jehova.* *act. 4. v. 10. 11. 12.*

An hæc Enunciationes possint propria vel impropria nuncupari, & quo sensu?

*Ad. Francisci loc. 3. Marg. Theol. affirmat rectè & propriè dici Deum hominem, & hominem Christum Deum. Cui ad stipulatur D. Gesnerus p. m. form. Conc. disp. 12. th. 2. Eadem phrasi uti solent nonnulli ex adversarijs, ut Tossan. contr. art. Sax. visit. th. 3. neg. 2. rectè, verè & propriè, inquit, dicitur à Christianis hunc Deum esse hominē. &c. verum (quæ Calvinianæ sectæ est in lusu vocum phrasiumq; petulantia) subdolè prorsus sensuq; diversissimo: ideoque orthodoxi quidem rectè, heterodoxi verò pravè hac phrasi utuntur. Quod quo manifestius appareat, distinguimus inter materiale & formale Enunciationum, seu inter terminos ipsos, & σχέσις sive relationem & respectum horum ad se invicem. Priori sensu *Propria* est Enunciatio, cujus singulæ voces nativam & propriam retinent significationem, & alio nomine ἀρχημάτιστος; *Impropria* verò in qua λέξεων fit ἐκτροπή à genuina significatione in alienam, atque aliàs ἐναρχηματισμένη, tropica seu modificata dicitur. Posteriori autem sensu *propria* vocatur, in qua ratio compositionis est propria: *Impropria* cum ratio compositionis est impropria finitore ipso *Goel. lib. 2. inst. Log. p. 56. & 61.* ad stipulante etiam *Ioh. Phil. Paræo, lib. 2. art. Log. pag. 214, 216.* Hoc ergo sensu *propria* cum Regulari; *impropria* cum Irregulari coincidit. Ac prior quidem Proprietas & Improprietas significationis; posterior verò prædicationis dici cōsuevit: quæ ita affectæ sunt, ut in proprijs vel solius σημάσεως (id quod fit in folijs, quas vocant, Inusitatis Enunciationibus) vel utriusq; , tam σημάσεως quam κατηγορίας proprietas observetur (quod fieri videmus in omnibus directè Logicis:) In improprijs contra vel utraque improprietas concurrat, cum modo prædicandi mutato verborum simul fit διάσημείωσις, quod accidit in omnibus Tropicijs, quæ simplici Tropi explicatione ad Logicè proprias reduci possunt; vel sola occurrat*

currat prædicationis improprietas, propriâ vocum significacione interim retentâ; quod rursus fit in solis hisce Extraordinarijs. Priori respectu Lutherani; posteriori Antelutherani proprias: contra in posteriori ἀψευς ex nostris nonnulli (si Improprij vox ἐν πλάτει accipiatur pro quovis irregulari non ἐν βάθει pro modificato, & prout contra Inusitatas distinguitur: Sic enim pro Insuetis pugnâtes, nihil minus quam Improprias has statuunt:) in priori Tropologistæ improprias indigitant. De nostris res est manifesta, cum propriij vocem opponant Tropo & figuræ, uti videre est apud *Ad. Franc. loc. 3. antith. ult. D. Gesner. thesi prius citata: & D. Chemn. cap. 4. de Cæn. ubi ais* singula vocabula in propositionibus Inusitatis propriam & nativam retinere significacionem, modum verò hujusmodi prædicationum de duobus disparatis nec ad regulares, nec ad figuratas prædicationes, quæ communes & usitatae sunt, congruere. Ex his ergo patet, Lutheranos non formaliter, sed tantum materialiter proprias has asserere, quod nihil est aliud, quam planè Inusitatas adserere; cum in usitatè proprijs & sensus seu significatus & respectus seu nexus Extremorum sit proprius. Adversarios autem formaliter accipere vocem propriij, ex ipsorum apparet definitionibus, siquidem propositionem propriam definiunt, non quæ terminis propriè sumtis constet, sed per modum attributionis, seu ἐξέσω & respectum subjecti & prædicati; uti cernere est apud *Crell. lib. 2. part. com. Isag. cap. 3. div. 2. p. 203.* & apertè fatetur *Goel. lib. 2. inst. Log. 1. 3.* adserens hanc divisionem ex ratione compositionis esse petitam; & propriam Regularis; impropriam Irregularis speciem constituens. Et *Tosanum* in eodem luto hæerere, vel ex ipso verborum sono manifestum fit, qui arguit ipsum quoque in Tropico illo *Ioh. Piscatoris* Labyrintho fabricando laborare, & ab eo hunc, istum & illum, atque ita præter hunc agnosci etiam alium quempiam Deum, adeoque in voce DEI tropum poni, sicq; nomen Propriij non materialiter, sed formaliter usurp-

ri. Atque hoc loco haudquaquam silentio videtur involven-
da istorum fraus, in hujusmodi Enunciatis. Quamvis enim
hæc distinctio non possit ipsos fugere, cum itentidem in Lo-
gicis libellis suis jactitent discrimen inter Materiam & For-
mam propositionum; tamen ubi ad hanc rem devenitur, de
industria diversitatem hanc permiscent. Sic *Parans* affirmat
quidem se materialiter eas considerare; nihilo tamen minus
formaliter describit *lib. 2. art. Log.* Et *Crell.* mirum in modum
ista confundit, dum materiales proponit divisiones, uti constat
ex Zab. lib. de 4. fig. cap. 8. sed itidem formaliter eas definit.
Quod quidem isti non alium ob finem faciunt, quam ut sim-
pliciorum oculis nebulas offundant, tum in his personalibus,
tum in Sacramentalibus propositionibus. Nam dum in his
nostri pro τῶ ἡτῶ pugnāt, atque ita de materia agunt; ipsi
contra proferunt argumenta, quæ nihil probant aliud, quam
prædicatum subiecto juxta formam propriè tribui non posse.
Videre hoc est in *Crellio*, & ijs argumentis, quæ *avridinos* de di-
sparatorum junctura, & hujus explicatione seu verificatione
contra Theologos nostros in Eucharistica controversia affe-
runt. Contra dum probare conantur eas materialiter impro-
prias hoc est, tropicas esse, adducunt rationes, quæ nil aliud,
quam eas formaliter improprias hoc est, irregulares esse osten-
dunt. Idem & in personalibus his plurimi istorum faciunt.
Sic enim *Crellius* probaturus has formaliter esse proprias seu
univocas, adducit rationem *ex Thomæ quest. de un. Verb. in incarn.*
art. 2. resp. ad 4. quæ nihil aliud quam proprietatem materia-
lem ostendit. Mox calidum frigidumq; eodem spiritu pro-
flans in eadem pagella Tropicas seu figuratas ex irregulari at-
tributione demonstrare aggreditur, forsitan juxta illud: Sem-
per contrarius esto. Quod verò *Crellius* non tantum contra
orthodoxorum, sed & quorundam complicum suorum sen-
tentiam Tropum fingit in attributionis non significationis
modo, nos culpam ipsius in hac formalis & materialis impro-
prietatis

prietatis *οὐκ ὀφείλει* turpissima, & philosopho planè indigna præ-
stare non tenemur.

Q U Æ S T I O II.

*Num in his exemplis prædicatio sit Logica,
usitata, regularis?*

*Affirmat Goclen. probl. ad inst. Log. adject. 37. & part. 3. probl. Log. 73, 74. Crell. lib. 2. part. com. c. 2. dist. 2. Et Ioh. Philip. Parcus lib. 2. art. Log. c. 7. p. 218. ex Keckerm. lib. 2. Syst. Log. sect. 2. c. 1. p. 379. ait modum enunciandi in his propositionibus esse usitatum: usitatus autem modus ipsi idem est cum ordinario, regulari, proprio, Synonymico p. 213, 214. Eandem sententiam se fovere haud obscure indicat Bell. qui lib. 3. de Christ. c. 16. §. 5. de unione & communicatione idiomatum verba faciens ait, nos id apud homines ordinariè cernere. Fundamentum assertionis suæ ponit Gocl. hoc: Logica ut ministra disciplinarum res seu notiones componit & enunciat (proprie) ut eas inter se affectas accipit à scientia tanquam dictatrice. Et Logica ita fabricat, ut sunt *διδόμεια* inst. Log. probl. 37. seu: quales à Theologia accipit, tales relinquit & iudicat part. 3. probl. Log. pag. 182. Huic fundamento per Goclenium posito nos hæc superstruimus: Logica hanc rem à Theologia accipit non ut communem, naturalem, regularem, ordinariã ad Logicos Canones quadrantem, aut ullis principiis philosophicis cõsentaneam, sed ut mysterium pietatis citra controversiam magnum 1. Tim. 3. v. 16. omnibus retro seculis tacitum Rom. 16. v. 26. Col. 1. v. 26, 27. ut sapientiam non seculi huius neq; principum seculi huius, sed sapientiam DEI mysticam, quæ est recondita 1. Cor. 2, v. 7. quæ spiritaliter dijudicetur v. 13, 14. quæ tantum abest ut humanæ sapientiæ regulis congruat, ut potius ad illam hæc cõformata, reductaq; coram DEI oculis sit stulticia; inq; mystica veritate sua vicissim illa ad hanc appensa stultitia coram hominum oculis putetur 1. Cor. 3, v. 18, 19, 20. c. 1, v. 23. quæq; utraq; ab altera*

altera tanto dissideat intervallo, quanto à sapientia distat stul-
 ticia &c. *1. Cor. 1. v. 18, 19, 20, 21.* ab orthodoxâ verò antiqui-
 tate tanquam rem singulariter mirabilem & mirabiliter singu-
 larem *Aug. de corr. & grat. c. 12.* καινῶν πάντων καινοτάτην ὑπὸ τὸν
 ἥλιον *Damas. ἀρήτον, ἀφραστον, καὶ πάντα νῦν ὑπερβαίνουσαν Theodoret.*
 ὅτι ὑπὲρ νῦν, ὑπὲρ λόγον, ὑπὲρ κατέληψιν κλισῆς φύσεως *Nazian.* ὑπὲρ
 φύσιν καὶ ὑπὲρ πάντα λόγον *Iust.* ὅτι πίστεως μόνης δέεται ὁ συλλογισμῶν. Er-
 go tales etiam eas judicet ac relinquat Logica necesse est, nisi
 ministerio abdicato magisterium iniquè in heram sibi arroga-
 re voluerit. Cui syllogismo generali declarationis & probati-
 1 onis ergo sequentes subnectimus rationes: † vel ipso *Ioh. Phil.*
Paræo teste lib. 2. art. Log. p. 193. modus enunciandi pendet ab
 effendo juxta Aristotelica hæc effata: ἕκαστον ὡς ἔχει τὸ εἶναι, ἢ τῶ
 καὶ τῆς ἀληθείας. Item: λόγοι ἀληθεῖς ὡς τὰ πράγματα: unde fit, ut
 diversus modus effendi diversum constituat modum prædi-
 candi. Cum verò hæc unitas inter duas naturas substantiales
 alteram finitam alteram infinitam, easq; completas in unam
 ὑπόστασιν σύνθετον in iis rebus, quarum sunt enunciationse Logi-
 cæ, & de quibus & ex quibus Canones Logici sunt extracti, si-
 mile exemplum non reperiat *Esai. 9, v. 6.* utiq; Enunciationse
 quoq; eam explicantes à Logicis esse alienas manifestum est.
 2 † σχεσίς seu respectus inter subiectum & prædicatum, qui si ve-
 rus sit, in ipsa rerum identitate vel diversitate fundatur, ex
 eaq; oritur, ita ut pro illius varietate & ipse variet teste *Fons. lib.*
5. Met. c. 5. q. 1. sect. 4; in his Enunciatis non est conformis Lo-
 gicis regulis: quî igitur prædicatio quæ in ista relatione cōsistit,
 3 illis erit congrua? † Logica nullam habet regulam per quam
 una substantiarum disparatarum de altera prædicetur, quia in
 communi usu disparata nullo unquam modo affirmativam in
 Enunciando dispositionem admittunt, sed ex se, suaq; naturâ
 negativam semper requirunt: nec ullam in ullo argumento-
 rum genere modum ostendit (imo nec per naturam suam un-
 quam ostendere potest: quî enim ostenderet, cum in causis è
 quibus

quibus nata est Logica, nullus unquam fuerit aut deprehendi potuerit?) quo affirmata disparatorum dispositio, si qua fiat, vera esse concipi aut definiri in vocibus propriè acceptis possit. † Diverfum potius deprehendimus: Logica siquidem hetero- 4 genea, sive ea quæ diversorum sunt prædicamentorum, negat de se invicem dici posse, sed ab ijs tantum denominari subiecta adserit *Arist. c. 3. Categ. reg. 2.* Vel: Licet paronyma diversarum specierum de se logicè dici queant; non tamen ipsa individua earum de se mutuo prædicari possunt. Quo pertinet Canon *ipsius Par. lib. 1. art. Log. c. 14.* Cui tribuitur unum dissentaneorum, ei adimitur alterum. Deum & hominem porrò dissentanea esse diffiteri nemo potest, quoniam cum Goclenio diversis, quæ species sunt dissentaneorum, accenset *lib. 1. c. 20.* Contra solum τὰ ἐπάνω τῶν ὑπ' αὐτὰ γενῶν κατηγορεῖται *Arist. loc. cit. Porph. Isag. c. 2.* At hîc neuter terminus est ἰσοκῆατω. aut ἐπάνω, siquidem DEVS & homo infinitis modis sunt ἑτερογενεῖς; nihilominus tamen de se mutuo prædicantur; verum non eo modo, qui in hac regula monstratur. † Logicè τῶν ἑτερογενῶν, καὶ μὴ ὑπάλ- 5 ληλα τεταγμένων ἕτεροι καὶ τὰ εἶδη διαφορᾶν (sive etiam ιδιότητις; vocem differentiarum enim latè accipi hîc à Philosopho, patet ex subiecto exemplo) adeoq; nullius istorum proprietates de aliis heterogeneis seu toto genere differentibus dici possunt (huc enim Canon & ejus exemplum spectat.) Contra tantum τῶν ὑπάλληλα γενῶν εἶδεν κωλύει τὰς αὐτὰς διαφορὰς εἶναι *Arist. loc. cit.* Cum enim, pergit ipse, superiora de ijs, quæ ipsis subiecta sunt, generibus dicantur, fit ut omnis quæ sunt attributi, subiecti quoq; sint differentiæ. At hîc plusquam τὰ εἶδη ἕτεροι, sunt differentiæ & proprietates; & tamen alterius naturæ propria alteri, non quidem καὶ μεθεξιν, ut *Aristorelixavilla*, cum non ut differentiæ superiorum inferioribus tribuātur, sed καὶ συνδύασι εἰς μίαν ὑπὸ τῆσιν ἀσυγχύτως attribuuntur; qui modus Aristoteli est ignotus. † Singulares substantiæ Logicè sunt ἀκατηγορηταί, uti 6 passim testatur philosophus: *lib. Categ. c. 5. §. 1.* ubi hoc ipso

B

singula-

Singulares & universales substantias opponit; quod ipsum repe-
tit *cod. c. §. 5. & 12.* proposita generis & speciei declaratione. §. 15.
Et cap. 2. Categ. §. 30. cum speciatim probasset, neq; substantiam
neq; accidens particulare καθ' υποκειμένους λέγεσθαι; tandem in
genere concludit, ὁμοίως δὲ τὰ ἅτομα, καὶ ἐν ἀριθμῷ καθ' ἑδενός ὑπο-
κειμένους λέγεσθαι. *Et lib. περὶ ἔρμ. c. 7. v. 1.* eodem nomine τὰ καθόλου &
τὰ καθ' ἑκάστων distinguit, quod illa quidem suapte naturā pluri-
bus attribuātur; hæc verò non item; id quod etiam *lib. 1. prior.
anal. cap. 27. §. 2. 3.* ostendit, Rationes multas h. l. ut adducamus,
supervacaneum erit; sufficiat nobis autoritas philosophi; qui
ex rerum philosophicarum consideratione cognovit, si aliquid
de aliquo Logicè sit prædicandum, requiri ut à singularibus ab-
strahatur, eique universalitatis ratio imponatur, atque ita res
in prædicatione sit universalis. Hinc *Canon*: Prædicabile re-
quirit prædicari universaliter non particulariter. Cum ergo il-
lud in hisce: *Filius Dei est filius Mariæ virginis. Et: Filius Mariæ est
filius Dei*: non observetur, quis adeò infans erit, qui eas Logi-
cis accensere ausit? † ἑστίας Logicæ ut significant τὸ τί ἐστίν ita et-
iam in quid seu τὴν τῆς ἑστίας λόγῳ prædicantur, teste *Philosopho c. 5.
Categ. §. 15. 16.* ubi expressè ait ὑπάρχειν ταῖς ἑστίας καὶ ταῖς διαφοραῖς
τὸ πᾶν ταῖς συνωνύμοις ἐπ' αὐτῶν λέγεσθαι, siquidem omnes, quæ ex illis
sunt attributiones sunt vel de Individuo naturaliter sibi sub-
jecto, vel de specie sua. Rem verò in harum duarum substan-
tiarum prædicatione mutua aliter se habere, sequens ostendet
quæstio. † Sic Logicè καθ' υποκειμένους λέγεσθαι est de aliquo es-
sentialiter inferiori affirmari, quo pacto species, ejusque diffe-
rentiæ de suis Individuis, & Genus hujusq; differentiæ de spe-
ciebus dicuntur; uti explicat *Tolet. com. in cap. 2. 3. & 5. Categ.* ut-
que in exemplis à philosopho loc. citat. adductis videre est:
item ex *reg. 1. Antepredic. Et c. 5. Cat. §. 3.* expressè asserit τῶν καθ'
υποκειμένους λεγομένων ἀναγκαῖον ἢ τοῦνομα, ἢ τὸν λόγον καθηγορεῖσθαι ἢ ὑ-
ποκειμένους &c. quæ definitio Univocorum est *cap. 1. Categ.* idem
docet *lib. 2. Top. §. 2.* Univocè verò prædicari nihil est aliud,
quam

quam κατὰ τὸν τῆς ἔσεως λόγον λαμβάνεται Porph. cap. 3. Isag. At in his
personalibus propositionibus utriusque quidem naturæ non
tantum nomen, sed & definitio & essentia de altera in Concre-
to dicitur, verum non essentialiter, non definitivè, non quiddi-
tativè, ut ex sequenti patebit quæstione. E. rursus hîc Enunci-
andi modus à Logica forma discrepat † Quæ naturaliter seu
communiter uniuntur & communicantur, & de quibus Logi-
cæ dantur Enunciations, illa παρῶν μὲν τᾶν de se mutuo di-
cuntur, alterum quidem in casu recto, non tamen univoco sed
denominativo, alterum nunquam nominandi casu. Sic corpus
non anima, sed animatum; materia non forma, sed informata;
ferrum non ignis sed ignitum dicitur. Contrà anima non di-
citur corporea, aut incorporata, sed in corpore; forma nō ma-
terialis aut materiata, sed in materia; ignis non ferreus aut
ferratus, sed in ferro esse: quia hîc quidem prædicatur sub-
stantia de substantia, verum non quâ substantia, sed quâ ad-
iunctum: siquidem substantia alicui adesse vel uniri potest, et-
iam si ejus accidens non sit. Hoc ne ipse quidem Gocl. dissimu-
lat, qui *disquisit. Philos. 33. pag. 95.* ita scribit: Ecquis est, qui hæc
tanquam *proprie & apodicticè* dicta ferret: Ferrum quod igni-
tum est, esse ipsum ignem; Corpus hominis, quod animatum
est, esse ipsam animam. At τὸν θεὸν non solum ἐνανθρωπήσαντα,
sed & ἄνθρωπον. Vicissim: ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον non tantum θ. α. θέντι,
sed ipsum Deum rectè & verè dici ex SS. Scriptura, & orthodo-
xa antiquitate manifestius est, quàm ut negari possit. Ergo hæc
non *proprie & apodicticè* seu non naturaliter & Logicè dici fa-
teatur Goclenius necesse est, nisi huic effato suo contradicere
velit. † Deus de hoc homine, & vicissim Homo de Deo hîc
prædicatur nō ratione formæ significatæ per hoc nomē, sed ra-
tione suppositi, in quo adsumta est humana natura, ita ut hoc
illius jã sit facta hypostasis: cū tamē cōtra, si usitatè fieret, πρῶ-
τως formam denotare deberet: siquidem aliàs τὸ συνηρημένον

principaliter formam rei, minus principaliter subjectum illius
formæ significant, uti *Fons. lib. 5. Metaph. c. 7. q. 5. sect. 3.* demon-
11 strat. † Irregularare ad regulare; inusitatum ad usitatum extra-
ordinarium ad ordinarium, mysticum & supernaturale ad
physicum seu naturale; dissimilia ad similia; id quod supra ra-
tionem est ad rationem; τὸ πῖσεν ad τὸ ἐπισητὸν; τὰ τῆ πίσει νοούμενα
ad τὰ τῶ λόγῳ νοούμενα; τὰ πᾶσιν νόησιν καὶ κατὰ λήψιν ὑπερκείμενα ad
τὰ τῆ νοήσει καὶ κατὰ λήψει ὑποκείμενα; divinam sapientiam ad hu-
manam stultitiam congruere ἀντικείμενον est ἐν τῷ περὶ σκευάσῳ. Si
enim cum vulgatis. Rationis regulis ex communi rerum cur-
su, & quotidiano usu extractis consentirent, ex numero mysti-
12 carum exemta forent. † Ipse Goclenius, rei evidentiam verita-
tem ipsi extorquente confitetur has esse exceptiones à Logi-
13 cis & naturalibus attributionibus *part. 3. probl. Log. 64.* † Lutet
huc apponere definitiones Propriarum Logicarum seu Regularium
Enunciationum ab ipsis antagonistis traditas. *Crell. lib. 2. part.*
com. c. 3. dist. 2. Isag. propriam esse ait, quando inter subjectum &
prædicatum affinitas est. Quo in loco naturalē ab ipso intelligi
affinitatem ipse indicat in *subi. explic.* propriam esse, inquit,
quando *duo prædicabilia* de se invicem *naturaliter* dicuntur: qua
in re ipsi ad stipulatur *Arist. lib. 1. Top. c. 9. §. 2.* Goclenius regula-
rem esse ait, quæ *congruit ad aliquem modum* ē *quing. prædicabilibus.*
part. 3. probl. Log. 63, 64: quod etiam approbat *lib. 2. inst. Log. c.*
8, ubi hoc fieri ait, cum terminus *superior* prædicatur de *inferio-*
re, inferior subjicitur *superiori.* *Ioh. Phil. Par.* eam definit, quæ sub-
jecto prædicatum *proprie & regulariter* attribuat, atque aliàs
Synonymica dicatur *lib. 2. art. Log. c. 7.* Accommodent jam præ-
dications personales ad has descriptiones suas; tantam illa-
rum cum his deprehendent convenientiam, quanta esse solet
14 pugni cum ovo. † Attributiones Logicæ pro denario prædi-
camentorum numero decem constituuntur à Philosopho:
lib. 1. Top. cap. 9. §. 1. & 7. Quorum nihil in his fit, ut in sequen-
tibus probabitur. *Vel:* Omnis prædicatio Logica est vel συνώ-

νυμ. ©.

*vōp. 6. vel παρώνυμ. 6. Tolet. com. in Antepr. c. 1. q. 1. Arist. lib. 2. Top. c. 7. §. 1. ubi alterum alteri opponit, & quasi ex unius remotione infert alterum. Et hujus divisionis fundamenta passim ponit in Antepr. unde cernere est ipsum res in Categorijs collocatas non alio considerare respectu, quam quo duplex, quem habent, modus essendi fundamentum est duplicis in genere modi prædicandi, Synonymici nimirum & Paronymici: Generaliter enim loquendo omnis prædicatio Logica fit vel *ἐν τῷ τί ἐστίν*, vel *ἐν τῷ ὁποῖον ἐστίν*: quarum neutra hîc locum habet. *Vel*: Omnis prædicatio Logica est vel per se, vel per accidens *Arist. lib. 1. post. anal. c. 18, §. 150, 152. Zab. lib. 1. de prop. necess. c. 4. & com. ad post. anal. p. 915.* Sed hæ neque ad Aristotelicos dicendi modos per se, ut manifestum; neque ad accidentales congruunt; uti ex sequentibus patebit. *Vel*: prædicatio Logica est vel consentaneorum vel dissentaneorum *Reg. lib. 3. disp. Log. probl. 2*; cujus ipsius quoque divisionis fundamenta jacta sunt à philosopho in regulis antepræd. cap. 3. Sed neque cum horum modorum alterutro fraternam alunt concordiam. Vtrum ergo horum elegerint, scorpium se amplexari sentient.*

Q U Æ S T I O I I I.

Num sint univoca?

Goclenius ad obtinendam sententiam suam de reductione harum sub censum Logicum confirmationis loco adducit sententiam scholasticorum, & aliorum qui Synonymicis seu Quidditativis has subjiciunt, easque huic pares esse statuunt: *Petrus est homo; negat q̄ hanc ullam esse hæresin part. 3. probl. Log. 61.* Et ibidem adserit, humanam naturam à Filio Dei sustentificari id est subsistententer sustentari & gestari ut sustentatur *qualibet naturâ SVO supposito, ut partes essentielles à toto composito.* Quod si ergo eodem modo sustentificatur humana natura in Filio Dei, Petro, Paulo & alijs suppositis suis, eodem etiam modo utro-

B 3,

bique

bique prædicabitur, siquidem eundem essendi modum sequitur idem quoque prædicandi modus. Sed prius. E. prædicatur autem de his *συνωνύμως ἢ ὁμοιωδῶς*. Ergo &c. *Ioh. Piscator* post varios, mirabiles & tortuosos troporum flexus tandem hanc conatur extorquere sententiam; prædicari hîc de homine individuo speciem hominis, ut hic sit sensus: humana Christi natura seu: hic homo est homo. Hic Deus seu λόγος seu Filius Dei est Deus p. 22. & 23. ad *Hofman. Crellius* de industria obsecutus est. Deum & hominem instar partium essentialium de composito suo univocè dici videtur cum *Goelenio* statuere, dum ait hominem respectu carnis adsumtæ, Deum respectu verbi adsumentis prædicari idque propriè. Rursus videtur statuere hominem ut speciem univocam de toto composito enunciari, dum Christum nominat, & de hoc ait enunciari hominem univocè perinde ut de Petro. Iterum videtur esse in prima *Goelenij* sententiâ adferens fieri hanc prædicationem de hypostasi λόγος, & in subjecto supponi semper personam æternam. Nam ad idem recidit, sive de Deo, sive de Filio Dei, sive de hypostasi Verbi prædicem hominem, siquidem nulli horum terminorum potest *συνωνύμως* tribui, manetq; eadem semper irregularitas. Quemcunque igitur impietati suæ fucum facere conatur *Crellius*: tamen ab hac se penitus purgare non potest. Denique cum *Piscatore* in eodem luto hæerere videtur, dum figuratam & impropriam potius quam inusitatam censet appellandam *sub fin. explic. in 2. div. p. 205*. Ita quid senserit, certò definiri non potest, cum præsertim in singulis istis opinionibus aliquos complicum suorum sibi habeat ὁμοψήφους. Verum utut sit, nos ne ab alia ad aliam delabendi opinionem, atque Sophisticandi in perversione status *Crellianis* sit occasio, contra singulas ex saniori Philosophia paucula quædam in medium afferemus. Hæ verò quæstionis hujus partes erunt.

1. An de Filio Dei dicatur homo eodem modo quo de Petro & Paulo: seu an de ὑποστάσει λόγος homo prædicetur univocè?

Vbi

Vbi verba eorum accipimus uti sonant, distinguentes inter
 Concreta naturarum & personæ, & inter ὑπόστασις atque ὑπο-
 κείμενον. 2. An de toto composito dicatur species? 3. An de
 sola illa humanâ species hominis; deq; sola nudaq; divina na-
 tura dicatur Deus? 4. An de toto ὑποκείμενον dicatur pars es-
 sentialis univocè? In quibus explicandis si interdum brevita-
 tis studio de alterutra natura tantum proponuntur rationes,
 semper subintelligi volumus Goelenianum istud effatum: *πα-
 ρεμ ἄντροβιγ, ἐστὶν ῥατῖονεμ παρτ. 3. probl. Log. 6. 1.* Cujus confessionis
 vi, quod de alterutra harum Enunciationum probatum dabi-
 tur, de altera quoque jam probatum erit. Ac primum qui-
 dem contra 4. istos modos in genere pugnant sequentes ra-
 tiones.

I. Τὰ συνωνύμια λεγόμενα τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἔσῃαν ἀφορῶνται. πρῶτον γὰρ πρὸς
 ἔσῃαν σημαίνει *cap. 5. Categ. §. 17.* Quicquid ergo univocè prædi-
 catur illud est ratio essentialis, seu de ratione essentiali, vel expli-
 cat rei essentialiam. At hîc non agitur vel quæritur de essentiali
 λόγῳ: id enim alterius est articuli, ejus nimirum, qui tractat de
 S. S. Trinitate: neque de physica hominis illius ἔσῃα: sed de u-
 triusq; unione (cujus propriæ & peculiare, & cuius solius, &
 haudquaquam alterius etiam rei primò declarativæ esse de-
 bent hæ Enunciationes) quæ ipsa non est essentialis cum non
 facta sit ad constituendum unum essentiali, ita ut dux in Chri-
 sto naturæ sint unum & ἓν: *1. cor. Mart. lib. 1. Met. exerc. 7. theor. 4.*
 sed personalis hoc est facta ut sint unum personale seu ὑποκεί-
 μενον, ita ut in una illa personâ utraque natura suam essen-
 tiam, suasq; proprietates retineat non quidem divulsas, sed
 tamen distinctas & inconfusas, id quod à Theologis nostris
 jampridem pluribus est demonstratum. Patet ergo Univocam
 prædicationem ab hoc mysterio planè esse alienam.

II. Synonymicæ prædicationes non in Quis fiunt, sed o-
 mnes in Quid, idq; vel ἀμείωσ or ἰμμέωσ. Has verò non in
 Quid sed in Quis fieri patet & ex his scripturæ dictis *Matth. 16.*
 v. 13.

v. 13. Marc. 9. v. 27. Luc. 9. v. 18. 2. ex Fons. lib. 5. Met. cap. 8. qv. 7. seet. 6. 3. inde, quod prædicatio in Quid, nihil est aliud quam nominis & definitionis essentialis ac naturalis attributio *lib. 7. Top. cap. 3. §. 2.* Definitionis autem attributio τὸ τί ἦν εἶναι, seu τῆς οὐσίας est adsignatio: quando quidem ὁρισμός ἐστιν ὁ τὸ τί ἦν εἶναι λόγος *lib. 3. Metaph. cap. 5.* seu τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων ἢ δηλῶν τῷ πράγματι *lib. 1. Top. 4. §. 2. cap. 5. §. 2. lib. 7. Top. cap. 5. §. 1. & cap. 3. §. 2.* seu τὸ τί ἐστὶ *lib. 2. post. anal. 7. & 10. & 3.* τὸ δὲ τί ἐστὶν ἅπαν καθόλου καὶ κατηγορικόν *ibid. cap. 3.* τὸ τί ἦν εἶναι ἢ μόνον τῶν οὐσιῶν ἐστὶν ἢ μάλιστ᾽ καὶ πρώτως ἢ ἀπλῶς *lib. 3. Met. cap. 5.* Vnde Philosopho solum genus, solaque differentia definitivè seu ἐν τῷ τί ἐστὶ κατῆγορεῖσθαι dicitur: quia hæc sola requiruntur ad definitionem essentialem *lib. 7. Top. cap. 3. §. 2.* Nihil horum divinæ vel humanæ naturæ in Christo competit, siquidem neutra alterius vel genus vel differentia specifica est. 2. persona λόγος extitit ab æterno perfecta in sua essentia, & potuit tum sine carne adsumpta definiri; cum homo ei non sit οὐσίωδης, nec pertineat ad eius τί ἐστὶ, licet ad eius τίς ἐστὶ jam concurrat post adsumptionem in tempore factam. 3. τὸ τί ἐστὶ personæ æternæ non est καθόλου aut κατῆγορικόν. 4. τὸ τί ἦν εἶναι non habet λόγος, sed est purissimus actus, & mera essentia, nec differt τῷ πράγματι, à suo τῷ τί ἦν εἶναι *Iac. Mart. lib. 2. Met. exerc. 4. theor. 4. p. 563. E.*

III. Synonymicè prædicata non habent ἐν τῷ ὑποκειμένον, ἀλλὰ κατὰ πολλῶν λέγεσθαι *Ar. cap. 5. Categ. §. 16.* id quod de singulis συνωνύμως λεγόμενοις ex Porphyrio & Aristotele potest probari: Contra singulares substantias Logicè non posse prædicari in præcedēti quæstione est ostensum: quod sanè in hac: *Filius Dei est filius Mariae, & vicissim* nō observatur. Hinc jam judiciū fieri potest de Ecclesiastica illa Enunciatione: *Deus est homo.* Etsi enim hîc terminum communem orthodoxa Ecclesia tribuat Filio Dei vi Canonis: ὅταν ἔπρην καθ' ἐτέρω, ὡς ὑποκειμένω κατῆγορεῖται, ὅπου καὶ τὸ κατῆγορεμένω λέγεσθαι, ποσῶτα καὶ καὶ τὸ ὑποκειμένω ρηθῆσθαι. *cap. 3. Categ. quod latius explicatur cap. 5.* quia tamen hæc

αὐτολε-

ἀντιλεξεί ἀγραφῶν ex illis ἐγγράφοις est deducta, adeoque non nisi ex fonte & fundamento suo in solis sacris literis, non Aristotelicis scriptis contento æstimanda: hæ verò sunt ὑπερ πᾶσιν δυνάμειν λογικῆν, quod in præcedentibus est demonstratum, utiq; de hac etiam aliter pronunciandum non est, secus si fiat, falsum jam pronunciari manifestum est. Vnde Canonem istum ex philosopho jam modo productum, ratione alterius quidem naturæ, cui id ex se & ratione essentiæ competit, cum quoad formale, tum quoad materiale, quo sensu etiam à philosopho proponitur; ratione verò alterius, cui id tantum per unionem personalem tribuitur, solum quoad materiale, non etiam quoad formale (Logicum nimirum: nam irregularem prædicandi rationem, quæ in primis est, in cæteris etiam inde manantibus permanere volumus) procedere censemus: cum uti ex superioribus liquet in forma seu modo prædicandi subinde occurrat discrepantia quædam: siquidem necesse est ut aliter de proprio, aliter de altero subjecto prædicetur, cum alia ratione huic, alia illi conveniat. In quo sane ingens rursus fit discessio ab Aristotelicis prædicandi modis. Imo quo longius in his progredior, eò longius à Logicis prædicandi modis recedo, eoq; major subinde occurrit irregularitas. Quod ipsum etiam Thomas, quem tamen Crellius pro se citare audet, quemq; tanto conatu Pontificij propugnant, non ignoravit, dum hanc Enunciationem veram esse adserit ex suppositione secundum veritatem Catholicæ fidei *quest. de un. verb. incarn. art. 2. resp. ad 4.*

IV. Si in his Enunciationibus: *Deus est homo: & hic homo est Deus* dicitur species Logica vel pars essentialis de subjecto suo, consequitur vel speciem dici de suo Individuo, vel genus aut differentiam (præter has enim philosophi nullas alias agnoscunt partes essentielles, quæ univocè prædicentur) de specie, hujusve Individuo. Iam verò nec Deum esse speciem, nec λόγον Individuum præter cæteros probant *Fons. lib. 5. Met. c. 8. quest. 5.*

C

quest. 5.

quæst. 5. sect. 1. Suarez tom. 2. Met. diss. 30. sect. 40. d. 7. Reg. lib. 1.
de prædic. in spec. probl. 3. p. 237. & 246: Jacob. Mart. lib. 2. Met.
ex. 4. th. 2 p. 646. & theorems. 3. p. 635. & ipse etiam Goulenius lib. 1.
inst. Log. cap. 15. Et ut maximè Individui nomen ei tribueretur,
non tamen id fieret ratione in Logicis usitata aut accurata &
à sebrè philosophantibus recepta loquendi consuetudine, sed
more ac modo planè insolenti: tantum abest ut hominis In-
5 dividuum dici queat synonymicum † Turpissimè ἀντιρήσεως la-
queis ipsi se involvunt. Quando enim fit ἀντιστροφή hujus propo-
sitionis: Deus est homo; tunc viceversa (ob parem rationem)
Deus vel generis, vel differentia specificæ, vel speciei naturam
induet ejus quod antea ipsius fuerat vel genus vel differentia
ἰδουσιδὸς vel species (quod quam absurdum cum in saniori phi-
losophia, tum in sincera Theologia quis non perspicit?) ad-
coque utrumq; extremorum in his Enunciatis respectu ejus-
dem modo Individui modo speciei; ac rursus modo essentialis
cujusdam partis, modo totius compositivim ac rationem ob-
tinebit: siquidem in illo effato: Deus est homo; Deus vel In-
dividui vel totius; homo verò vel speciei vel partis: vicissim
in hoc: Homo est Deus: homo vel Individui vel partis nomen
ac rationem merebitur (ubi fanè mirabilis Cadmeorum fra-
terculorum in diversas partes discissorum, mutuisq; se vulne-
ribus conficientium pugna conspicitur) vel, quod non minus
absolum, prædicatio efficietur perversi ordinis ac contra na-
turam, ut sequens ostendet argumentum, quod nemo adseret,
nisi qui ipse tam perversæ mentis est, ut non modo contra na-
6 turam sed & contra scripturam pugnare audeat. † Fieri hîc ἀντι-
κατηγόρησιν exempla superius ex scripturis allata edocent. At
verò nec speciem, nec partes univocè in Logicis prædicari so-
litas, ut Genus & differentiam specificam, qua talem Logicè
reciprocari manifestum est. Et quàm bellè, quàm Logicè item
ἀντίδοχοι soleant hic ἀντικατηγορεῖν καὶ ἀντιστρέφειν in præcedenti ar-
7 gumento vidimus. † Synonymica prædicatio πρώτως non per-
sonam

sonam sed naturam subjicit; unde est, quod non in quis fit sed in quid, ut ex superioribus liquet. Secus hinc fieri probat R. D. Hütteri Sadeel Elenchumenos in refut. ep. p. 37. & conceditur ab ipso etiam Crellio personam semper hinc supponi adserente. Argumenta specialia brevitatis studio jam omittimus.

Q U Æ S T I O I V.

Num sint Paronymica?

Ita † sensit Gocl. part. 1. probl. Log. 40. λόγον subjectum, hominem adjunctum nuncupans; & part. 3. probl. 61. & 73. ad stabilendam sententiam suam de reductione harum ad censum Logicum adducens non tantum Scegkij opinionem ex l. 6, 7, & 8. Top. & l. de un. pers. & resp. ad Anonym. sed & scholasticorum accidentalibus has annumerantium ruinosas ratiunculas: ubi quoque negat hanc ullam esse heresim. Et Ioh. Phil. Par. l. 1. art. Log. p. 75. ubi agens de subjecto inhesionis seu recipiente adjuncta & materia in qua; affirmat carnem Christi sic subsistere in persona λόγῶν. Ab hac blasphemia non alienus est Bell. unionem & idiomatum communicationem per nudam παράθεσιν AD λόγῶν ὑπόθεσιν definiens lib. 3. de Chr. c. 8. §. 3. ut homo habitare dicitur in domo nec tamē domo dicitur esse homo aut habere attributa domusc. 18. §. 15. eandē q. globi instar solaris esse dicens c. 17. §. 3. participatione duntaxat aliqua attributorū per creatas qualitates, quæ in sanctis etiam ceteris inveniuntur c. 6. §. 10, 11. qua nos etiam essemus hypostatice uniti cum Deo, licet minus arctē c. 8. §. antep. quemadmodum purpura, qua rex quispiam indutus, non dicitur sedere aut regnare, sed saltem vestis regnantis aut sedentis c. 15. §. 11. Si enim unitas rerum in essendo est accidentalis, quid ni esset & terminorum in prædicando talis, cum hæc ex illa sumat denominationem Zab. l. 1. de nec. prop. c. 4. Sed erroneum esse hoc opinionis monstrum patet, quia † unio ipsa (cui consentaneus esse debet modus 2 prædicandi Zab. l. cit. & l. 1. post. c. 18. §. 148. l. de const. nat. sc. c. 5. & 23. ad stipulante Fons. l. 4. Met. c. 2. qu. 6. s. 1. usq. ad 14.) naturæ significatæ per prædicatum cum eo, pro quo sumitur sub-

jectum non est accidentalis *definiente Conc. Constantin. 2. Can. 5. Ratisb. anno 742. celebrato. Francos. de quo D. Gesn. p. 569. hist. narr. conc. ubi plurima profert argumenta, ut & orth. conf. p. 53. & seq. it.*

3. *disp. 11. pro. lib. Conc. th. 22. &c.* † Quia nec accidens de Deo vel homine pronunciant, uti probabitur qu. seq. neque substantiam per modum accidentis, quod cum ex sequ. tum ex his patet quia huiusmodi prædicata non designant *τὸ ἐν* sed *τὸ ἐκ* *De Scegk ad l. 4. Top. loc. 2.* neque dicuntur illud ipsum esse cui adsunt vel insunt *Taur. l. 2. Casal. qu. 6.* cum nihil ita alteri adjungatur, ut sit id ipsum cui adjungitur, nec vicissim. † Hæc sententia evertit communicationem idiomatum, id quod non solum adversariorum chartæ ostendunt, sed & Fons, probat *lib. 5. Met. c. 8. quest. 7. sect. 3.* imò totum hoc mysterium annihilat † id quod comprobatur exemplo non solum plurimorum Calv. sed & Bell. l. 3. c. 3. dicentis eum qui Ioh. 3. cum Nicodemus loquebatur non Deum sed hominem fuisse; item quod Thomas viderat & tetigerat non Deum sed carnem fuisse contra I. Ioh. 1. ver. 1. Quia † in accidentaliter junctis & enunciatis nulla natura alteri quicquam communicat *ad stipulante philosopho cap. 5. Categ. §. 4.* quod repetit §. 13. nec diffidente etiam Ioh. Phil. Pareo lib. 1. art. Log. c. 12. ubi ait subjectum & adjunctum extra ullam essentiæ communicationem consentire. At hîc factam esse *τῶν ἕστων κενωρίαν* non quidem *ἄμεσον ἢ κτῆ μεθ᾽ ἑν* sed *ἑμμεσον κτῆ κτῆ συνδυασμὸν ἢ ἔνωσιν ὑποστατικὴν* abunde satis à Theologis nostris jam est demonstratum. † Quia accidens non potest fieri pars ejus cui adjungitur, quo nomine etiam contradistinguuntur *cap. 2. Cat. §. 2. & cap. 5. §. 14.* iccirco persona Christi non posset esse composita ex natura divina & humana in unitatem personæ. † *Τῶν μετοχῶν ἢ μὲν μάλλον, ἢ δ᾽ ἥτιον Porph. cap. 16. Isag. Et cap. 15. Τῶ συμβεβηκότῳ, καὶ ἀχώριστον ἢ, ἢ μετοχῆ σὺν ἑπίσης* quod ipsa etiam inculcat *cap. 3, 10. & 13.* Iam verò unio humanæ naturæ hanc *ἐπίτασιν κτῆ ἄνεσιν* non admittit, cum tam arcta sit ut arctior esse non possit.

IV. Con

IV. Contradictioni se involvunt isti: quid enim aliud est, inquit Fonseca lib. 5. Met. c. 8. qu. 7. sect. 3. asseverare, hunc hominem quâ talis est, *κατὰ τὸν αὐτὸν* prædicari de aliquo & tamen primæ substantiæ rationem habere, quam dici & non dici denominativè, item esse & non esse substantiam primam? Ratio manifesta est cum in hujusmodi Enunciatis prædicatum non *τὸ δὲ π* sed *τὸ δὲ ἐν τῷ δὲ* designet. Arist. lib. 3. Metap. Scgk com. ad 4. Top. loc. 7. p. 446.

V. Repetimus Goclenij confessionem adferentis parem utrobique esse rationem. Si ergo hæc: *Deus est homo*; paronymica est & accidentalis: viceversa hæc quoque: *Homo ille est Deus*: talis erit, adeoque Deus qui antea subjectum carnis adsumtæ dicebatur, jam ejusdem accidens erit dicendus; & vicissim caro *λόγος* & subjectum & adjunctum erit. Quod si absurdum & impium, ob parem rationem & istud impium erit. Vel si convertitur à spiritu S. erit prædicatio contra naturam, qualis est hæc: durum est ferrum: album est lac: Zab. com. lib. 1. post. c. 18. p. 909. Crell. lib. 2. Isag. cap. 3. div. 1. quod non minus *ἀτοπὸν* est καὶ ἀθεολογόν. Imò inde consequeretur, de Christi persona non dari alias nisi accidentales Enunciationes. Nam si dicerem: Christus (seu persona illa divinâ & humana natura constans) est homo; hæc propositio idem valeret, atque ista: homo albus est albus: sin dicerem: Christus est Deus; hæc æquipolleret isti: homo albus est homo &c. Addo deniq; quod ipse Gocl. hoc malè accipi posse fatetur append. 4. p. II.

Q U A E S T I O V.

Sitne in his Consentaneorum an verò dissentaneorum Logica dispositio?

Dissentaneorum Logicam dispositionem hîc non esse ex sola affirmatione horum terminorum mutua apparet, cum cōtrarium in dissentaneis fieri debere etiam Ramus cum Aristotele doceat. Consentaneorum verò Logicorum dispositionem

in his nullā esse sequentibus demonstratur rationibus. I. Quia
ea est rerum per naturam consentientium; quo modo Filium
Dei, & Filium Mariæ non consentire ipse fatetur, *Goel. lib. 1. inst.*
Log. c. 9. p. 181. & cap. 16. Quod verò Idem *loc. cit.* addit hos
terminos consentire singulari & admirabili æconomia nihil
aliud probat, quam hos consentire modo $\text{n}\acute{\omicron}$ λογικῶ sed eo, qui
ut ὡς ἐρ πῶσαι φῦσιν , ita etiam $\text{ὡς ἐρ πῶσαι δύναμιν λογικὴν κτισθῆς φύ-$
 σεως est: quod ipsum nos contra Goclenium semper urgemus.
II. Consentaneorum σύνταξις est vel causæ & effectus; vel to-
tius & partis; vel subjecti & adjuncti. *Goel. lib. 1. part. Dial. &*
lib. 1. inst. Log. Ordinem & partitionem ipsius antagonistæ ser-
vamus, ne conqueri possit studio quiddam à nobis prætermis-
sum esse. Verum nullius ex his disponendi modus hic locum
habet. Non causæ: Quia neq; causæ effectus neq; effectus caus-
sæ attribuitur directè, sed flexu aliquo *ut ex Zab. lib. 1. de med.*
demonst. cap. 9. affert ipse Goclen. lib. 2. inst. Log. cap. 8. Sic Deus
non dicitur mundus sed mundi opifex: siquidem nihil est id-
ipsum quod facit, aut à quo fit, cum nihil sui ipsius sit causa
Scal. exerc. 9.

Totius & partis prædicationem quòd concernit, duplex esse
totum constat σύνολον καὶ καθόλου: duplices item partes integra-
les & essentielles. De posteriori in præcedentibus quædam di-
cta sunt. Priori adhærescere videtur *Bell.* qui unionem *prorsus*
instar magnæ arboris ramusculum suscipientis *lib. 3. cap. 8. §. 11.*
instar brachij in corpore existentis *lib. 3. de Chr. c. 8. sub finem ca-*
pituli in edit. tertia & instar globi solaris esse dicit *lib. cit. c. 17. §. 3.*
Neq; hîc Logicos in Enunciando canones observari in propa-
tulo est, quia pars de toto, perinde ut accidentia de subjecto, di-
citur in Concreto (scil. paronymico.) *Goel. pag. 60. lib. 2. inst. Log.*
& l. 1. p. 115. Quodq; utriusq; Totius tum Constitutivi tū com-
positivi regulas in prædicando transcendat, hinc videre est:
quod neq; partes συσχετικαί neq; συμπληρωτικαί de se invicem En-
unciantur directè *Id. p. 115. lib. inst. Logic. & lib. 2. p. 60.* cum ta-
men

men contra Filius Dei de Filio Mariæ prædicetur in casu recto. Deniq; subjecti & accidētis sive adjuncti prædicatione hîc nul- lam admitti posse non solum ex præcedenti quæstione, sed et- iam ex sequentibus evidens est. 1. Quia in subjecto sunt neque primæ neq; secundæ substantiæ *cap. 2. Categ. §. 2. & cap. 5. Categ. §. 1. & 12.* ubi illud explicat & ostendit de singulis substantiæ speciebus: neque partes substantiarum *cap. 2. Categ. §. 2. & c. 5. §. 13. & 14. Unde Tolet. com. in 5. cap. Categ. ait: Esse in subjecto est modus existendi accidentis, qui nulli substantiæ competit: quod ipsum philosophus confirmat in divisione τῶν ὄντων cap. 2. Categ. & cap. 5. §. 1, 3, 4, 5, 11, 12.* quibus in locis hoc ipso substan- tias ab accidentibus distinguit. Iam verò sanctam illam car- nem non esse accidens præter cætera ex his etiam cōstat. 1. Ac- cidēs propterea fulcitur subjecto, quia per se cohærere nequit, ἀδύνατον γὰρ τὸ ἰσχυρίζεσθαι χωρὶς εἶναι τὸ ἐν ᾧ ἐστίν. *Antepræd. 5. adsti- pulante etiam Crellio p. 5. & 66. Isag.* Iam Caro illa non ideo in una persona, Verbi subsistit, quod per se subsistere aliàs planè nequiverit, sed quia actus superior superveniens huma- nam subsistendi modum interceptit, 2. Accidentia nec inter se, nec cum subjecto unam rem aut unum totum per se sunt: Cum contra λόγος & ipsius sancta caro, etsi non sunt una per se natura, unum tamen ὑφιστάμενον seu unum personale per se modo supernaturali sint. Esse verò substantiam cum per se, tū ex his perspicuum est 1. quia habet proprium εἶναι & sustinet accidentia, quam definitionem approbat *Crell. p. 66. Isag.* 2. nisi substantiam λόγος adsumsisset, non hominis sed potius aliud quid redemisset, siquidem τὸ ἀπέσθληφτον, ἀδεράπτουτον: 3. Christus excepto solo peccato per omnia nobis, quorum natura non est accidens sed substantia, factus est similis. 4. Quia ex partibus substantialibus constat. Ex substantia verò, cum principiatum imitetur naturam sui principij, nullo modo fieri potest nō sub- stantia *teste philosopho.* 5. Quia nomina substantiam veram no- tantia in scripturis ipsi tribuuntur, ut & aliæ substantiarum af- fectio-

tectiones & operationes. 6. partes substantiarum sunt substan-
 tix cap. 5. Cat. & lib. 2. de an. c. 1. §. 2. li. 7. Met. c. 3, 10, 13. Cum ergo
 sancta illa caro pars sit substantiæ personalis, utique & ipsa erit
 substantia. II. Si λόγος est subjectū carnis adsumptæ, aut com-
 mune aut proprium erit: Non commune, cum præter hanc non
 adsumserit aliam carnem in personam suam: Non proprium,
 quia itidem conditiones τῆς ἰδίας πάθης hoc non admittunt. E-
 pianè non erit ejus subjectū. Denique posito, sed non concessio,
 λόγον esse carnis adsumptæ subjectum, nondum tamen hinc evin-
 cent Logicam alterius de altero prædicationem, uti non modo
 in præcedenti quæstione est demonstratum, sed ex sequenti ar-
 gumento etiam conspicitur: Si natura humana personæ Verbi
 est accidens (proprium enim adjunctum esse nequit, cum non
 fluat ex essentialibus λόγος principijs &c. erit ergo commune)
 aut universale aut singulare est: si illud, non poterit reciproca
 fieri prædicatio, siquidem accidens siue sit separabile, siue inse-
 parabile non recipitur Porph. c. 16. Sin singulare Logicè
 prorsus non poterit prædicari: quia καὶ καθ' ἑκάστου συμβεβηκός τε ἐν
 ὑποκειμένῳ μὲν ὄντι, καθ' ὑποκειμένῳ δ' ἔθενός λέγεται cap. 2. Categ. Croll.
 p. 51. Isag. & Porphyrius πλείστον διεστάναι ἀλλήλων τότε συμβεβηκός, καὶ
 τὸ ὡ συμβεβηκεν adserit cap. 15. Isag. Imò Philosophico & accura-
 to loquendi modo prout Arist. terminis τῆς λέξεως ἢ κατηγορητικῆς
 καθ' ὑποκειμένῳ utitur; accidens quâ accidens, plane nullum de
 subjecto cui inhæret dicitur, cum in hoc substantijs opponatur
 à philosopho cap. 5. Categ. Atq; hæc jam de hisce Enunciationibus
 sufficiant, in quibus quantum instituti nostri ratio, chartæq; angustia
 ferebat, probatum est, has omnem prædicationum Logicarum modum
 transcendere, unde relinquitur solidum ac sincerum de his judicium
 non ex Logicorum regulis, sed ex solis S. S. Theologiæ, cujus propriæ
 sunt, fundamentis peti posse ac debere. Quæ omnia non de formis
 Syllogisticè concludendi, sed de solis prædicationibus
 intelligi volumus.

FINIS.

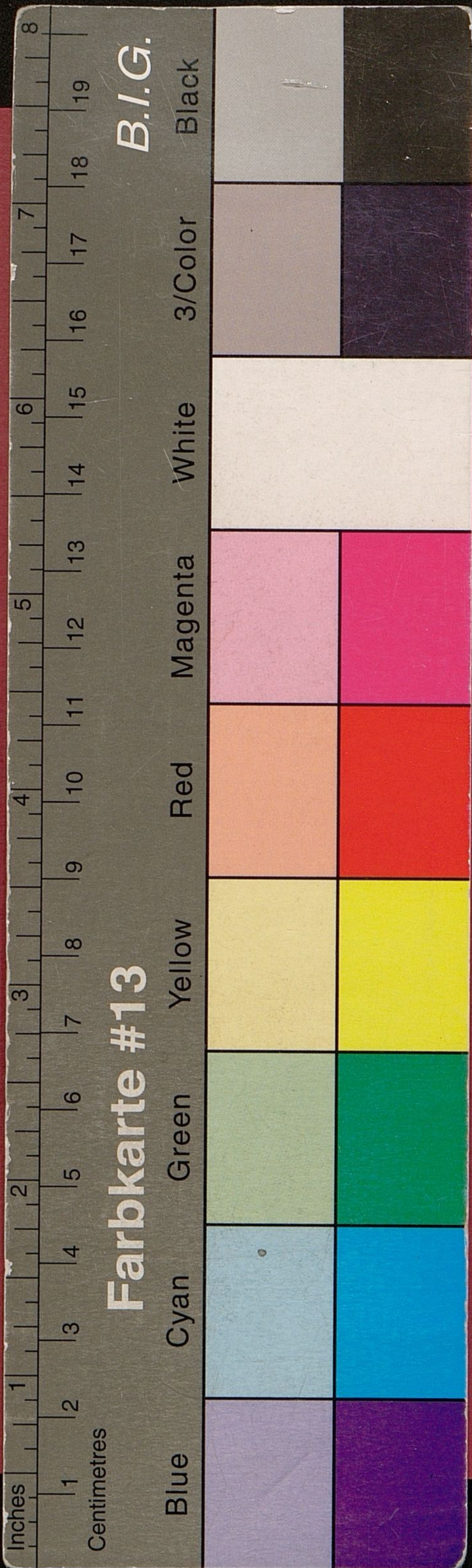
05 A 1716

ULB Halle 3
003 786 250

VD 74 Ad.

DISQVISITIO LOGICA,

De

Propositionibus personalibus,
quatenus à Calvinianæ sectæ Philosophis ex funda-
mentis Logicis ex dijudicatur.

Quam

σὺν τῷ Θεωδωρῶντι

P R Æ S I D E

M. NICOLAO HUNNIO

Marpurgensi Hasso.

*In inclyta VVitebergensium Academia
publico examini subicit*

Sigismundus Ditlenius Pripoli-
tanus Francus.

*Ad diem 21. Ianuarij in auditorio Philosopho-
rum horis matutinis.*

VVITEBERGÆ,

Typis Martini Henckelij, Anno Christi

M. DC. IX.

